

FİLİZ KİTABEVİ

Prof. Dr. İnci Deniz KANER

Doğuş Üniversitesi Hukuk Fakültesi

DENİZ TİCARETİ HUKUKU I-II

- Giriş
- Gemi
- Donatan ve Donatma İştiraki
- Kaptan
- Navlun Sözleşmeleri

4. Baskı



**FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2021**

Ekim 2021

ISBN: 978-975-368-683-9

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanun iktibaslarında kaynak gösterilmesi zorunludur.

Baskı: Yılmaz Basım Yayıncılık ve Kağıt Ürünleri
Matbaacı Sertifika Numarası: 27185

YAYINLAYAN:

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri Sanayi ve
Tic. Ltd. Şti.

Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A Vefa - Fatih İstanbul

Tel: (212) 527 07 18

Fax: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com

Yayıncı Sertifika Numarası: 48596

DENİZ TİCARETİ HUKUKU I

**“Giriş-Gemi-Donatan-
Ve Donatma İştiraki-Kaptan”**

Annem Hikmet Deniz'in aziz hatrasına

Yeni Basıya Önsöz

Deniz Ticareti Hukuku kitabımızın bu basısında, daha önce üçüncü basısı yapılmış olan Giriş-Gemi-Donatan ve Donatma İştiraki-Kaptan konularını içeren birinci kitap ile ikinci basısı yapılmış olan Navlun Sözleşmeleri konulu ikinci kitap, birlikte gözden geçirilmiş ve genişletilmiş olarak yer almaktadır. Bu tercihin amacı, okuyucuya her iki kitabın konularını bir arada sunmaktır.

Her iki kitabın baskıya hazırlanması sırasında mevzuat, kaynak taraması ve tashihlerin yapılması çalışmalarını gerçekleştiren araştırma görevlisi Ayşe Begüm Keleş Güven'e, içtenlikle teşekkür ederim.

Diğer basılarda olduğu gibi, bu basıyı da yayınlayan Filiz Kitabevi yöneticisi Sayın Oğuzhan Oruç'a, dizgi işini titiz bir çalışma ile gerçekleştiren Zeynep Oruç Tatlı'ya teşekkürlerimi sunarım.

Acıbadem

Mayıs 2018

Prof. Dr. İnci Deniz KANER

3. Basıya Önsöz

Deniz Ticareti Hukuku (Giriş-Gemi-Donatan-Donatma İştiraki-Kaptan) kitabının ikinci basısının gerçekleşmesinin üzerinden geçen süre içerisinde 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun yerine geçmek üzere yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Kitabın üçüncü basısı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde yeniden hazırlanmıştır.

Kitabın baskıya hazırlanması sırasında mevzuat, kaynak taraması ve tashihlerin yapılması çalışmalarını gerçekleştiren araştırma görevlisi Ayşe Begüm Keleş Güven'e, içtenlikle teşekkür ederim.

İlk ve ikinci basıda olduğu gibi, bu basıyı da yayınlayan Filiz Kitabevi yöneticisi Sayın Oğuzhan Oruç'a, dizgi işini titiz bir çalışma ile gerçekleştiren Zeynep Oruç'a teşekkürlerimi sunarım.

*Acıbadem,
Ekim 2013
Prof. Dr. İnci Deniz KANER*

2. Basıya Önsöz

Deniz Ticareti Hukuku (Giriş-Gemi-Donatan-Donatma İştiraki-Kaptan) kitabının 1. basısının gerçekleşmesinin üzerinden geçen 4 yıllık süreç içerisinde mevzuatta meydana gelen değişiklikler ve mevcudunun tükenmesi, kitabın gözden geçirilerek yeniden yayınlanması gereğini ortaya çıkarmıştır.

İkinci basının hazırlık sürecinde, 5136 sayılı Kanun ile Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanununda yapılan değişiklikler metne işlenmiş, Medeni Kanunda yapılan değişiklikler göz önünde bulundurulmuştur.

Kitabın baskıya hazırlanması sırasında mevzuat, kaynak taraması ve tashihlerin yapılması çalışmalarını gerçekleştiren Anabilim dalımızın Araştırma Görevlisi Ebru Ateş'e, çalışmanın koordine edilmesini sağlayan öğrencim ve meslekdaşım Doç. Dr. Zehra Şeker Öğüz'e içtenlikle teşekkür ederim.

İlk basıda olduğu gibi, bu basıyı da yayınlayan Filiz Kitabevi'nin sahibi Sayın İsmet Oruç'a, dizgi işini titiz bir çalışma ile gerçekleştiren Zeynep Oruç'a teşekkürlerimi sunarım.

*Üniversite
Ekim 2005
Prof. Dr. İnci Kaner*

İÇİNDEKİLER

§ 1 Giriş

I – Deniz Ticareti Hukuku Kavramı	1
II – Deniz Ticareti Hukukunun Özellikleri	2
III – Deniz Ticareti Hukukunun Kaynakları	3
A. Örf ve adet kuralları	3
B. Millî kanunlar	3
C. Uluslararası andlaşmalar.....	4
IV – Türk Deniz Ticaret Hukukunun Kaynakları.....	9
A. Kanunlar	9
B. Nizamnameler ve yönetmelikler.....	13

§ 2 Deniz Ticaret Hukukunun Temel Kavramları

I – Gemi	16
A. Gemi kavramı	16
B. Geminin hukuki mahiyeti	19
C. Geminin neveleri	19
II- Geminin Kimliği	22
A. Geminin tâbiyeti ve bayrağı	22
B. Geminin adı	28
C. Geminin tonajı	29
D. Geminin bağlama limanı	29
III – Gemi Sicili	30
A. Kavram.....	30
B. Geminin tescili.....	30
C. Geminin sicilden terkini	33
D. Sicilin aleniyeti.....	34
E. Sicil kayıtları.....	35
F. Gemi sicilinin hükümleri	35
G. Sicilin tadili (tashihi) ve itirazın tescili (TTK 976)	38
H. Gemi siciline şerh verilmesi	39
IV – Yapı Halindeki Gemilere Özgü Sicil	40
V – Uluslararası Gemi Sicili	41
VI – Türk Uluslararası Gemi Sicili	42
A. Sicilin ihdası.....	42
B. Sicile tescil edilecek gemiler	42
C. Tescil	44

D. Sicilin muhtevası	44
E. Tescilin sonuçları	44
F. Sicilden terkin	45

§ 3 Gemi Mülkiyetinin İktisabı ve Ziyat

I – Genel Olarak	46
II – Gemi Mülkiyetinin İktisabı	46
A. Aslen iktisabı	46
B. Devren iktisabı	48
III – İştirak Payı Üzerindeki Mülkiyet	50
A. Kavram	50
B. Mülkiyetin iktisabı	50
IV – Gemi Mülkiyetinin Ziyatı	51
V – Yapı Halinde Bulunan Gemi ve Yapı Payı Üzerindeki Mülkiyet	53

§ 4 Gemiler Üzerindeki Rehin Hakları

I – Genel Olarak	54
II – Gemi İpoteği	54
A. Kavram	54
B. İpoteğin tesisi	55
C. İpoteğin muhtevası	56
D. İpoteğin karşılayacağı alacaklar	57
E. İpoteğin derecesi	57
F. İpoteğin değiştirilmesi	57
G. İpoteğin devri	58
H. İpoteğin kapsamı	58
I. İpoteğin paraya çevrilmesi	61
J. İpoteğin sona ermesi	63
K. Gemi ipoteğinin çeşitleri	65
III – Gemiler Üzerindeki Kanunî Rehin Hakkı (Gemi Alacaklısı Hakkı)	67
A. Kavram	67
B. Kanunî rehin hakkının bahşettiği hak ve yetkiler	68
C. Gemi alacakları	70
D. Gemi alacaklarında borçlular	71
E. Gemi alacaklısı hakkının (Kanunî Rehin Hakkının) kapsamı	72
F. Gemi alacaklısı hakkının temin ettiği alacaklar	72
G. Gemi alacağına verdiği kanunî rehin haklarının sırası	72
H. Gemi alacaklısı hakkının sona ermesi	73
I. Kendi gemisi üzerinde gemi alacaklısı hakkı	75
IV – Teslimi Meşrut Rehin (MK m. 939)	77

§ 5 Gemiler Üzerinde İntifa Hakkı

§ 6 Donatan ve Donatma İştiraki

I – Donatan	79
A. Kavram	79
B. Donatanın mesuliyeti	81
C. Donatanın sınırlı mesuliyeti	89
II – Donatma İştiraki	102
A. Kavram	102
B. Şartları	103
C. Donatma iştirakinin tescili	104
D. Donatma iştirakinde iç münasebet ve iştirak payı	104
E. İştirak payının temlikli	105
F. İştirak payının bırakılması	105
G. Donatma iştirakinde dış münasebet	106
H. Donatma iştirakinde gemi müdürü	107
I. Donatma iştirakinin sona ermesi	108

§ 7 Kaptan

I – Genel Olarak	110
II – Kaptanın Kamu Görev ve yetkileri	111
A. Kaptanın emir yetkisi	111
B. Kaptanın şahsî hallere ait görev ve yetkisi	111
C. Kaptanın kurtarma yükümlülüğü	111
III – Kaptanın Hususî Hukuk Görevleri	111
A. Yolculuk başlamadan önce	112
B. Yolculuk sırasında	113
C. Yolculuk tamamlandıktan sonra	113
IV – Kaptanın Sorumluluğu	114
V – Kaptanın Kanundan Doğan Temsil Yetkisi	114
A. Kaptanın donatanı temsil yetkisi	114
B. Kaptanın taşıyanı temsil yetkisi	117
C. Kaptanın yükle ilgilileri temsil yetkisi	117

EKLER

Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşme	123
Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims, 1976	140
Deniz Alacaklarına Karşı Mesuliyetin Sınırlandırılması Hakkında 1976 Tarihli Milletlerarası Sözleşmeyi Tadil Eden 1996 Protokolü	158
Protocol of 1996 to amend the Convention on Limitation of Liability for Maritime Claims 19 November 1976	169

1992 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukukî Sorumluluğu İle İlgili Uluslararası Sözleşme	179
EK Sigorta Belgesi veya Petrol Kirliliği Zararı İçin Hukukî Sorumluluk İle İlgili Diğer Malî Teminatlar	198
International Maritime Organization Protocol of 1992 to amend the International Convention on Civil Liability for Oil Pollution Damage of 29 November 1969	200
ANNEX Certificate of Insurance or Other Financial Security in Respect Of Civil Liability For Oil Pollution Damage	217
1992 Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşme	219